

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 387-1903)

Originalt emne

Telefonvæsen

Telefonvæsen/Jydsk Telefon-Aktieselskab

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 19. november 1903](#)
- 2) [Byrådsmødet den 14. januar 1904](#)
- 3) [Byrådsmødet den 18. februar 1904](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 19. november 1903 - side 9

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 387-1903)

Da den i 1896 efter Forhandling med "Jydsk Telefonaktieselskab" fastsatte Tidsgrænse, indenfor hvilken Selskabet havde forpligtet sig til ikke at forhøje Prisen for Telefonabonnenter her i Aarhus, udløber den 31te December d. A. (se Forhdl. 1896, S. 58), havde Selskabet ønsket at indlede Forhandling med Byraadet om en ny Overenskomst.

Udvalget for Bygninger og Inventar blev anmodet om at føre Forhandlingen paa Byraadets Vegne.

(Se Mødet den 14de Januar 1904.)

Uddrag fra byrådsmødet den 14. januar 1904 - side 13

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

Efter at Udvalget for Bygninger og Inventar i Henhold til den i Mødet den 19de November givne Bemyndigelse havde forhandlet med Telefonaktieselskabet og under denne Forhandling bestemt modsat sig den af Selskabet hævdede Fortolkning af Overenskomsten af 1896: at denne i sin Helhed skulde være bortfalden fra 1ste Januar 1904, havde Byraadet under 28de f. M. modtaget følgende Skrivelse fra Telefonaktieselskabet:

"Da den i sin Tid afsluttede Overenskomst mellem Aarhus Byraad og Telefonselskabet er udløben, opsiges herved til 1ste April 1904 de paa vedhæftede Papir anførte Telefonanlæg, medmindre Aarhus Kommune vedblivende ønsker at beholde Anlægene og vil betale disse efter de for vort Selskab gældende Regler.

Da de førte Forhandlinger mellem det af Byraadet nedsatte Udvalg og vor Bestyrelse ikke er tilendebragte, skal vi tilføje, at vi er villige til efter Overenskomst at betale Kommunen for den Nytte, vi har af Kommunens Bygninger m. m., og for saa vidt der kan opnaas Tilladelse til at benytte nogle af Kommunens Gader og Veje eller lign. til deri at nedlægge Kabler, er vi villige til at forhandle med Byraadet eller et Udvalg for samme ang. Betalingen for en saadan Tilladelse."

Denne Skrivelse forelaa i forrige Møde, hvor det vedtoges at meddele Selskabet, at man ikke kunde anerkende dettes Berettigelse til at hæve Overenskomsten, hvorefter der under 12te d. M. afgik følgende Svarskrivelse til Selskabet:

"I behagelig Skrivelse af 28de f. M. har det ærede Jydsk Telefon Aktieselskab med den Bemærkning, at den i sin Tid afsluttede Overenskomst mellem Selskabet og Byraadet er udløben, op sagt de paa et Bilag nærmere anførte Telefonanlæg til 1ste April 1904, med mindre Kommunen vil betale for disse efter de almindelige Regler.

I denne Anledning undlader Byraadet ikke at meddele, at man ikke kan erkende, at der for den omhandlede i 1896 afsluttede Overenskomst er fastsat nogen Tidsfrist uden for saa vidt angaar Post 1, der bestemmer, at den da gældende Takst for indenkreds Telefonering maa for Aarhuskredsen ikke forhøjes i 8 Aar fra den 1ste Januar 1896. - Byraadet kan derfor ikke anse det ærede Selskab berettiget til i det hele at opsigte Overenskomsten."

I nærværende Møde forelaa nu en Dags Dato modtaget Skrivelse saalydende:

"Byraadets ærede Skrivelse, Jour. -Nr. 387-1903, Brev Nr. 730, af 12te dennes er modtaget.

Det fremgaar af denne Skrivelse, at det ærede Byraad fastholder den Opfattelse, at den mellem Byraadet og vort Selskab oprettede Overenskomst ikke kan opsiges. Da ogsaa vor Bestyrelse fastholder sin Opfattelse, at Overenskomsten er opsigelig, synes der ikke at være Udsigt til at faa Sagen afgjort paa anden Maade end ved at lade den gaa Rettens Vej. Da vi imidlertid meget vilde beklage, om Sagen skulde afgøres paa denne Maade, tillader man sig at henstille til det ærede Byraad, om der ikke ved et Møde mellem et Udvalg af Byraadet og et Udvalg af vor Bestyrelse burde prøves paa en eller anden Maade at opnaa en Overenskomst, saa den kedelige Retssag kunde undgaas."

I denne Anledning vedtoges det at svare Selskabet, at man var villig til en saadan Forhandling til et efter nærmere Beslutning fastsat Tidspunkt, og forinden dette at søge indhentet en Udtalelse fra Højesteretssagfører Shaw angaaende Spørgsmaalet om, hvor vidt den Kommunen efter den omhandlede Overenskomst tilkommende Rabat mulig kunde anses for bortfalden i Henhold til den Selskabet under 29de Marts 1900 af Indenrigsministeriet i Medfør af Lov af 11te Maj 1897 meddelte Koncession, idet man ikke kunde erkende, at den i Overenskomstens Punkt 1 (se Forhdl. 1896, S. 58) ommeldte Tidsgrense af 8 Aar kunde have nogen Indflydelse paa den Kommunen i Punkt 3 tilsagte Begunstigelse. - Til Deltagelse i de fremtidige Forhandlinger med Selskabet blev Borgmesteren anmodet om at tiltræde Udvalget.

(Se Mødet den 18de Februar, Sag Nr. 436 - 1903).

Uddrag fra byrådsmødet den 18. februar 1904 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 387-1903)

Som Svar paa en i Henhold til Beslutning i Mødet den 14de Januar til Højesteretssagfører Shaw rettet Forespørgsel angaaende Kommunens Stilling i Henhold til Overenskomsten med Telefonselskabet af 1896 (se nævnte Møde, Sag Nr. 387 - 1903) forelaa følgende Skrivelse fra Højesteretssagføreren af 30te f. M. :

»Ved Skrivelse af 12te d. M. har det ærede Byraad udbedt sig min Erklæring i Anledning

af, at "Jydsk Telefon-Aktieselskab" formentlig uberettiget har opsagt en mellem Aarhus Kommune og "Aarhus Telefonselskab" i sin Tid oprettet Overenskomst om Etablering af Telefonanlæg i Kommunen, hvilken Overenskomst, efter at Aarhus Telefonselskab var gaaet op i ovennævnte Aktieselskab blev fornyet med dette med forskellige Tillægsvilkaar, blandt andre at de da gældende Takster ikke maatte forhøjes i 8 Aar fra 1ste Januar 1896at regne, og at der gaves Kommunen 50 pCt. Rabat i den almindelige Takst fra samme Tid at regne. Opsigelsen synes foranlediget derved, at Aktieselskabet under 29de Marts 1900 i Henhold til Lov lte Maj 1897har erhvervet Indenrigsministeriets Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner blandt andet i Aarhus Kommune.

Idet jeg ved Besvarelsen af Byraadets Forespørgsel er gaaet ud fra den Forudsætning, at der hverken ved Koncessionens Meddelelse eller ved den umiddelbart derefter skete Fastsættelse af Telefontaksterne eller senere har fundet Aftaler Sted, som kunne konstituere en ny Overenskomst med Kommunen eller Tillæg til den ældre, skal jeg bemærke, at Afgørelsen af Spørgsmaalet ikke forekommer mig utvivlsomt.

Der findes sikkert ingen Bestemmelse i Overenskomsterne, der formelt kan afgive Hjemmel for en Opsigelse, navnlig heller ikke den af Telefonselskabet formentlig paaberaabte § 1 i Tillægsvilkaarene af 1896.

Men derimod er det et stort Spørgsmaal, om ikke Overenskomstens fortsatte Bestaaen kan angribes ud fra det Synspunkt, at de Forudsætninger, hvorunder den er indgaaet fra Telefonselskabets Side i væsentlig Grad ere forandrede uden dette Selskabs egen Skyld.

Saafremt der i sin Tid er blevet tilstaaet Telefonselskabet en Eneret til Anlæg og Drift af Telefoner i Aarhus Kommune - hvad jeg dog trods Vedlæggelsen af et Uddrag af Aalborg Byraadsforhandlinger nærmest maa gaa ud fra ikke er Tilfældet - maa Spørgsmaalet sikkert besvares bekræftende, idet Aarhus Kommune paa Grund af Bestemmelsen i Telefonlovens § 4, 2det Stykke i. f., ikke længere er i Stand til efter Lovens Ikrafttræden at sikre Selskabet denne Eneret. Mere tvivlsom stiller Sagen sig, hvis en saadan Eneret ikke er tilsikret. Jeg lægger vel her ikke megen Vægt paa selve Emanationen af Telefonloven, idet Selskabet paa Grund af Bestemmelsen i dennes § 4, 1ste Stykke, kan fortsætte sin Virksomhed i samme Omfang som hidtil, jfr. Ordene i § 4, 2det Stykke, "denne Anerkendelse giver ikke de paagældende Ejere nogen Ret. som de ikke forud besidde". Jeg maa derfor nærmest antage, at saafremt Selskabet havde valgt at benytte sig af denne Ret. maatte det stadig holde sig Bestemmelserne i de omtalte Overenskomster

efterrettelig.

Sagen faar imidlertid et andet Udseende, naar Selskabet, som det har gjort, søger Koncession i Henhold til § 2 i den overfor Kommunens Ret meget lidet hensyntagende Telefonlov. Til et saadant Skridt maa Selskabet ogsaa i Forhold til Kommunen være berettiget blandt andet af den Grund, at det efter Telefonlovens Ikrafttræden er ude af Stand til ved Forhandlinger med Kommunen at faa tilsikret en Eneret eller erholde Tilladelse til at udvide Driften i det Omfang, som en Forøgelse af Aarhus Bys Territorium naturlig maatte medføre, jfr. Telefonlovens § 4, 3die Stykke.

Selskabet kan, som sagt, ikke ved den tidligere Overenskomst være afskaaren fra at søge Koncession i Henhold til Telefonlovens § 2. Men naar saa en saadan Koncession er givet, arbejder Selskabet paa et helt nyt Grundlag, det bliver ikke blot i Almindelighed underkastet nye Betingelser, som hidtil ikke har kunnet gøres gældende imod det, men det bliver ogsaa i dets Forhold til Kommunen undergivet særlige Bestemmelser, af hvilke navnlig den har Betydning ved nærværende Spørgsmaals Afgørelse, at Inderigsministeriet kan bestemme, i hvilket Omfang Kommunen skal være berettiget til at faa indrettet og drevet Telefoner uden Vederlag eller som Erstatning for Kommunens Krav imod Selskabet, jfr. Koncessionens Post 6, 3die Stykke, sammenholdt med Post 16.

Om saa Bestemmelserne i den gamle Overenskomst kunne føres over paa det nye Grundlag og paaberaabes, efter at dette er traadt i Kraft, anser jeg for yderst tvivlsomt.

Som Følge heraf er jeg tilbøjelig til at antage, at Kommunen ikke fremtidig vil kunne fordre den ældre Overenskomst respekteret efter dens Ordlyd, men alene vil være henvist til gennem Inderigsministeriet, nu Ministeriet for de offentlige Arbejder, at faa fastsat Selskabets særlige Forpligtelser overfor Kommunen, saa meget mere som den her omhandlede Bestemmelse i Overenskomsten af 1896, Punkt 3, ellers ikke ses paa nogen Maade at kunne bringes til Ophør mod Kommunens Vilje. Denne Henvendelse til Ministeriet maa sikkert endnu staa Kommunen aaben."

Da det herefter maatte anses for tvivlsomt, om Kommunen ad Rettens Vej vilde kunne gennemføre et paa den ommeldte Overenskomst af 1896 grundet Krav paa vedblivende at nyde den samme Rabat som hidtil, havde Udvalget under sine Forhandlinger med Selskabets Repræsentanter først tilbudt en Ordning, hvorefter den ønskede Tilladelse til Kabellægning i Gaderne kunde meddeles paa de i Mødet den 28de f. M. omhandlede Vilkaar samt imod et aarligt Vederlag af 1500 Kr. pr. 10,000 Meter Gadelængde samt en

Rabat af 25 p Ot., og derefter, da Selskabet overhovedet ikke vilde forhandle om nogen Rabat for Kommunen, tilbød at betragte Overenskomsten af 1896 som hævet, imod at Selskabet ydede Kommunen et aarligt Vederlag af 2500 Kr. for den ovennævnte Tilladelse til Kabellægning samt for Ledningers Anbringelse paa Kommunens Bygninger. Da Selskabets Delegerede ikke mente at kunne gaa med til et større Beløb end 2000 Kr., var Forhandlingerne blevet sluttet uden Resultat, og Sagen henstilledes til Byraadets Afgørelse.

Byrådet vedtog at tiltræde den af Udvalget sidst foreslaaede Ordning, saaledes at Vederlaget fastsættes til 2000 Kr. aarlig, saa længe Abonnentantallet i Aarhus Bykreds ikke overstiger 2000, og derefter reguleres hvert Aar i Forhold hertil.

(Se Mødet den 7de April 1904).

